

ХРОНІКА АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ В УКРАЇНІ

Понад 90 % студентів вдаються до плагіату в тій чи іншій формі, і усвідомлення недобросовісності своїх вчинків не зупиняє їх. Найпоширенішою формою плагіату є переписування тексту з джерела власними словами без посилання на джерело, до чого вдається 49 %, а найменш поширеною – приєднання до групової роботи без авторської участі в написанні тексту. UNICHECK (раніше UNPLAG) – це сервіс з перевірки робіт на ознаки плагіату, який вчасно надає підтримку своїм користувачам та може адаптувати систему відповідно до потреб навчальних закладів.

Створений українськими розробниками у 2014 р., він може використовуватись онлайн або інтегруватись з навчальними системами ЗВО (так звані learning management systems). Серед них – Moodle, Canvas, Blackboard, Schoology, Google Classroom та інші. Наразі сервісом користуються більш ніж 50 українських університетів. Навчальні заклади США, Іспанії, Бельгії та інших країн світу також перевіряють роботи з Unicheck.

10 корисних сервісів для перевірки англomовних першоджерел на плагіат:

1. <http://www.plagtracker.com/>
2. <http://www.scanmyessay.com/>
3. <http://www.plagscan.com/seesources/analyse.php>
4. <http://plagiarismdetector.net/>
5. <http://sourceforge.net/projects/antiplagiarismc/>
6. <http://www.duplichecker.com/>
7. <http://www.paperrater.com/>
8. <http://plagiarisma.net/>
9. <http://www.plagiarismchecker.com/help-teachers.php>
10. <http://www.plagium.com/>

В. М. Петрушов

ДЕЯКІ ДУМКИ ПРО ПРОБЛЕМУ ПОРЯДНОСТІ ТА ПЛАГІАТУ В ГУМАНІТАРНІЙ НАУЦІ І ТАКЕ ІНШЕ

У сучасному освітянському та науковому просторі сформувалося багато проблем дотримання принципів академічної доброчесності учасниками освітнього процесу. Такі проблеми, як виявлення плагіату в науковій та науково-методичній продукції, приписування до прізвища автора певного доробку цілої низки прізвищ, які не мають жодного

відношення не лише до досліджуваної теми, але й до організаційних сторін стосовно здійсненого напрацювання. Це все на поверхні і усі про це не лише здогадуються, але й прекрасно знають. Тут питання зайві. І від такого стану справ нашої освітянській і науковій спільноті дуже важко відмовитись і все замикається на совісті конкретних осіб-фігурантів, адже наша система життєдіяльності створює такі умови. Завжди можна знайти аргументи, які виправдовують подібне. Трапляється використання певним автором певної теми тих чи інших авторів, які безпосередньо не займалися дослідженнями у площині його теми. Ось тут виникає та різноманітність, або плюральність, підходів до того, як називати це – нескромним, хитрим або не добросовісним використанням текстів інших авторів, коли відсутнє вказування на джерело. Постмодерністи виокремили як дійсно важливу тему «авторство і співавторство в культурі» (на цю тему і в нашій філософській думці дещо уже написано). Не буде перебільшенням звернення до усієї категорії викладачів, наукових дослідників (гуманітарної освітянської і наукової спільноти), щоб осмислити проблему саме у такій площині. Звісно, там, де є повне приписування собі або крадіжка ідей і цілих текстів, питань немає. Але якщо дослідник висуває інноваційну ідею і вибудовує новий, свій, текст, вводячи цілі фрагменти із досліджень інших авторів, які не стосуються безпосередньо його теми, і не вказує джерело, а просто побіжно згадує автора або взагалі не згадує – це плагіат чи ні? Скажуть сучасними штампами: це крадіжка інтелектуальної власності. І, мабуть, будуть праві. Люди, які займаються виробленням критеріїв виявлення плагіату, мислять категоріями чиновників. Треба говорити про прямий і непрямий плагіат. Непрямий не несе в собі такого негативного змісту, як прямий. І високий рівень інноваційності дослідження виправдовує текст як самостійний, а все інше – вигадки чиновників. Ще у кінці XVIII століття наш незабутній Іван Петрович Котляревський, автор безсмертної «Енеїди Котляревського на малоросійський язик переложеної», коли без його відома була видана частина цього твору, висловився так: «Без сорому і Бога бувши, і восьму заповідь забувши, чужим пустився промишлять» («не кради»: десять заповідей Мойсея»). І хоча така емоційність була викликана не зовсім тим, що ми називаємо плагіатом, але таку акцентуацію не можна не прийняти нам, які живуть у XXI столітті.

І. Д. Загрійчук

СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ

Актуалізація питання доброчесності в суспільстві завжди пов'язана якщо не з відсутністю такої, то вже точно з її недостатністю. Соціальні інститути освіти і науки як складові частини соціуму не існують у вакуумі,